

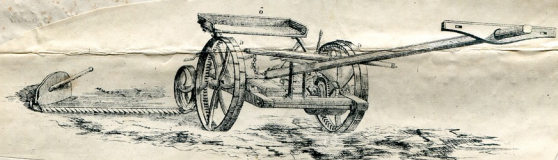
ზება შეიძლება ტუ-
ან:
რუსეთის სტ. მ. ა. შ. ა.
საგუთარს სს. ა. შ. ა.

გუთნის-ფლა

გამოცემ. ორ. გვრიძე
კონსტ. ფანი ციხისა
კლას. მოქმედობის. გრამ.
მსხვილ, ხოლო სს. ა. შ. ა. შ. ა.
ორა მსხვილ.

ძამულის წაცრონობის და ვაჭრობის გახვეთი.

წელიწადი მეორე.

სათიბი ძამინისა

გამოცემა სათიბის ძამინისა.

უბირველესი ნიშნა ევროპელების სე-
ნა თესვისა ახ არი, რომ იმათ დიდათა
აქეთ შემოკლებული შრომა და ხარჯი
ეოველს გვარს მუშობასე, რომელიც არის
საჭირო ძაწის მომზადებისათვის, თუ მო-
სახელის აღებისათვის. იმითი გამოცდელი
და დაუღლევი გონება სულ იმასე არის
მიმართული რომ რაც შესაძლო იქონს მუ-
ამოკლონ რიცხვი მუშისა ანუ ბირუტყვისა

ხენა თესვის საქმეა და მცირის ხარჯითა
მიიღონ მიწისაგან უმადლესი სარგებელი,
ანუ ერთისა და მისრვე ხარჯითა შეამუშ-
აონ უმეტესი მიწა. ამ გვარი მიდრეკილ-
ების საუოჯი ცხადია და უმეტესი იმის-
თვის, ვინაც უნახავს ევროპელების ძამუ-
ლის ბატონობა ანუ ეურს ღვეწებს იმათ
წარმატებასა წიტების და ქურნალების კი-
ოსვითა, რომელთაგანაც შეიტყობს დაუკუ-
რებულსა თუძვა ნამდვილ შემწარიტების
ამბებსა. ამ ვსალ დროებში ევროპელებმა

მოიგონეს იძისაანა სასულდბაეები, რომ იმა-
თში ორთქლი სწავს მიწასა, ლეწავს, ანიაჯებს
და აცხავებს სორბალსა და ფქვილს ეოვ-
ელ გვარს საფქვასა: ცხენი მკის უანას
და სთიბავს ბაღისსა. უმკველად ჩვენთვი-
საც საზინო არ იქმნება ამ გვარი შემ-
ოდებაები, მაგრამ ესრეთვე უმკველია, რომ
რაცუნდა ბევითად და გულს მოდგინეთ
ურნით ჩვენს მამულის ჰატრონებსა სსვა
და სსვა მამანების შეძინება, უურს არავინ
გაბღერტს, მინამ თავის თვალთვე არ
დაინასა მოქმედება მაშინისა და უმჯობე-
სობა იმისა შეუღანდელი მამაპაპურ წეს-
სედ. ამ ჭახრით ჩვენი მამულის ჰატრო-
ნობის გამტებლობა იბარებს ევროპიდიგან
უოველს გვარს მაშინასა თავისის სარჯი-
თა, სახალხით გამოცდის იმათ ვარჯი-
სობასა, რომ გამოცდაში დამწრებმა დაი-
ნახონ თვალთა; და შემდგომ, ვინც მაინ-
დომებს შეძინებასა. მიჭვიდის მაშინასა,
ანუ გამოუწერს ასალს ევროპიითგან; თუ
თუთონ არა აქვს ეასასეიდი. წლევენდე-
ლი წელაწადი დამ დაწუობილი ობლისში
დამწრენი ნახვენ სსვა და სსვა ევროპელი
მამინების გამოცდასა და ვინაცეი ჭსურს
და შეუძლიან იმათი შეძინება, აღარაუერ
დაბროლეებას არა სასავს, რადგანაც შე-
მოსსენებული გამტებლობა კინსულბის მა-
შინების გამოწერასაცა და სმარების და-
რივების მიცემასაცა. მაგრამ ეველა მა-

მულის ჰატრონს არ შეუძლიან თბილისში
უოფსა იმ დროს, როცა ჭსცდიან სოლმე
მამინებსა, ამისათვის ვალად ვრაცთა აუ-
წერთ ჩვენს ეავსოში გამოცდა და შევა-
ტუობინოთ მსითხველებსა დაწურილებით
ეოველივე ვარემოება ამ გამოცდისა. ამ
სტატის საგნათ წინ კვიქვს გამოცდა
სათბიო მაშინისა, რომელიც ეოა აღსრუ-
ლებული მამულის ჰატრონობის გამტებ-
ლობის განკარგულებითა, წარსულს თიბა-
თვის სამში ლისის ტბის ნაპირსედ.
ეს გამოცდილება მოახდინეს 5 ივნისს
მაშელას ჰატრონობის განკარ-
გულებითა; ამ გამოცდასედ იმეოვებ-
ოდა თითონ კოლეუბაინიცა რომელიც არის
ამ გამტებულობის უუროსი; იმეოვებოდა
დერბტის უნივერსიტეტის ჰრაფსორონი ჰეტ-
ცოლდ, რამდენიმე შებატონე და სსვა ჰი-
რები. ეს გამოცდილება მოხდა ლისის
ტბასთან. ჩვენ გვინდა ეს ამაჰეი ეუანის
დედის მეთხველს ვაცნობოთ, ვერ ერთი
ამიტომა, რომ ეს ცდა ჰირველი ეოა
ჩვენს მხარეს; მეორე ამიტომ რომ ესლა
ჩვენ, როგორც თვალთ მნახველი უურო
ბევითათ წარმოუთქვამთ ჩვენს აზრს ამა-
სედ. ეს მაშინა მოულოდნელათ იეიდა მა-
მულის ჰატრონობის გამტებლობამ ერთი
ფრანცუზისიგანა, რომელმაც მოიტანა ეს
ფრანციდიამა სსვა მიწის სამუშაო იარა-

ღების შორისა. ეს არის მასივს ქარსა-
ნაში გაყოფილი და ერთობრ დიდი გა-
რჩევა არა აქვს და გამოჩენილის ვუდისა
ანუ ბერძენის და კის მაძინებთანა, სო-
ლოდ ცოტა განრჩევა გადასცემს შესან-
ისმში და ფორმადი, ანუ უკეთა ვსთქვათ
საშტრელო მაძინის ნაწილის შემოაბაძი.
მართალია თიბვის დროს ჩვენ არა გუკო-
ნდა არც მხატვრობა, არც დარიგება, რო-
მელსაც გამეიდევები მსეიდავებს უოველთვის
აძლევეს სოლმი.—მაგრამ ჩვენ მაინც ადგი-
ლათ შეკვრბეთ და შეკვარიო. ასე ვამინ-
ჯეთ რომ რომელიმე ნაწილი იარაღისა,
რომელიც დაკარგულია გზაზედ, გვაგე-
თებნეთ სომხურის ქარხანაში. ქალაქში
ღისის ტბაძინ, მოვებით ეს მაძინა ფუ-
რგონის ბოლოსა, და ისე მივიტანეთ თა-
ვის საკუთარს (თუჯის) თვლებზედ. იმოდ-
ენა ნჯღრევაში სრულებით არა დაშავები-
არა ამისთანა საბაგელს გზებზედ, როგო-
რც არის მასთანაზედ გადასავალი. ვისაც
ეს გზები უნახავს და იცის ის უეჭველათ
დარწმუნდება, რომ ეს მაძინა რომელს ხე-
ობაშიაც უნდა წავიდეს არა დაუშავდებარა
და ადგილათ მიიტანება თვითონვე ურმით
სათიბაძინს. საშტრელო ანჰარტი რომ
აჭსსნას და ჰატარა მაღლა ასწიოს მთე-
ლს სათიბავს შესანიშნავსა, თვლებზედ გა-
წობილში შეიძლება შეებანს საქონელი და
როგორსაც გზაზედ უნდა ატარო არა და-

უშავდებარა, თუ ეს გზა საურმე გზა არის.
როდესაც დავაწეებინეთ მუშაობა, ერთ-
ბაძათ ვერ იწუო ამ სათიბავა მაძინამ
მუშაობა რიგანათა. როგორც სსვაცანა,
ეგრეთვე აქაც ზირველად ვერ მოიძაროთა
რიგზედ: უოველი მაძინის ნაწილები ერ-
თანაძათ ვერ შეაწეეს, ეველა ცაიკები ვერ
შეაშტადროვეს მკვიდრათა და ვერც წასა-
სმელი წავსვა ეველან თავის დროზედა,
მაგრამ ორიოდ საში ცდას შეძლო, რო-
მელზედაც ერთი ნახვეარ საათი მოსცდა,
მოვიყვანეთ ეველა რიგზედა, მაძინამ და-
უწუო ჩინებულათ თიბვა, როგორც მტრის-
მეტ სსვილს ბალასს, ეგრეთვე აბრუშმი-
ვით წმინდა ბალასსაცა, როგორც სქელს
ეგრეთვე თხელს ბალასსა. ვისაც არ უნა-
ხავს ეს მაძინა ის ადგილათ ვერ ცაიკე-
ბს ამ აწერილობით, იძან უნდა ან მხატ-
რობა ნასოს ან დაწვრილებით აწე-
რილი წაიკითოსოს, რომელსაც ჩვენ ვერ
ჩავდივართ, აძიტომა რომ გუთნის დედაში
იმდენი ადგილი არ არის: სოლოდ ჩვენ
შეგვიძლიან ნიშანდობლივ ვანიშნოთ, რომ
ეს სათიბავი ისე ჩქარა სათიბავს, როგო-
რცვი ცხენი ჩქარა ცაიკლის. გათიბული
ბალასი ამ მაძინისა იქვე ალაგობრივა
წეება და არა სივანესზედ, როგორც ცელით
გათიბული. ამ ორს შემთხვევაში, სინქა-
რესა და დაწვობასზედ არის განრჩევა ისე
ნათიბს და მაძინით ნათიბში. ამაში იჭვი

აღარ არის რომ მაშინა ბევრით უფრო ჩქარა სთიბავს, ვიდრე ისე მთიბავი. ესლა რომელსაც შემოხვევას ჩვენა ვსწერთ, ამ სთიბავსა ვათიბავნეთ თითქმის ერთი საათი და ამ დროს განმავლობაში განსაიბას ორმოც და ათი საყენი სიკუმსედ და სუთი საყენი სიგანესედ აღბავი; მაშინაღამე ეს განსიბავს დღეები რომ ათი საათი ამუშავს ექვსს დღისაზედ კიდევ მეტსა (სამი დესეტინა). ერთს დესეტინას (ორს დღიურს) უნდება ორი კარგი მცელავი, აქედამ სანს, რომ ერთმა მაშინამ ერთის კაცით და ოთხის ცხენით, რომელიც უნდა იცვლებოდეს შეშაში ორთლი, მაშინა სჯობს ექვს ჩინებულს მთიბავსა, რომელიც ჩვენში ძვირია. ამასთანავე ესეც უნდა შევნიშნათ, რომ ამ მაშინას ამ დროს განმავლობაში სულ შეუწვევტივ არ უშემა ვინა; ხან და ხან შედგებოდა სოლმე სხვა და სხვა მიწესით, რომელიც უკეთესათ მომართულს მაშინას არ დაუმართება. მიწესი ამასი მძიმეთ მოქმედებისა და შედგომისა ის იყო, რომ ის დიდს ხანს ეგდო დამოქნაში ნოტიო ალაგს და დაქნებდა, შემორქვ ესა არც ხალხი და არც ცხენები არ იევენენ ამის მუშაობასზედ დაჩვეულნი და ამისგანო მაშინა ხანს და რაც სმირათ გადასცდებოდა სოლმე და რაც სათიბს სიგრძე ჰქონდა ამ სიგრძეს მთლიანათ არ ათიბავინებდა. გარდა ამისა

მახსენს ნამუშავარი მაშინები არ არის საუკეთესო. ამას ეს ნაკლებულობა აქვს, რომ თიბვის დროს ბალახს იხილავს და რავი ბალახი ვაჩხიროება მაშინაში მაშინ დეცბა. ამისგანო ჩვენ უნდა ამ მაშინადამ მოველოდეთ, რომ ესლანდელს ცდაზედ უფრო ძრიელ იმუშავებს ცაჩვევის დროს. სხვა ქვეყნებში რიგიანი მაშინები დღეში ოთხს სუთს დესეტინას (ათის დღისას) სთიბავს დღეში, რომ ათი საათი ამუშავს.

ის ალაგი, რომელიც ჩვენ გამოვარჩიეთ სათიბის გამოსაცდელათ მართალია სწორე ალაგი იყო მაგრამ იმისთანა ალაგები ჩვენში ეველებან არის ის არ იყო სხვასავათ არც შემუშავებული არც გასწორებული; გარდა ამისა არც ბალახი იყო კარგი, შოგანსა მინელი სხვილი და მძალი ბალახი იყო, შოგან საშინელი დაბალი, შოგან სქელი და შოგან თხელი. მაგრამ მაშინა ეველებან ჩინებულათა სთიბავდა ისეთ ბალახსაც, რომელსაც სიდაბლის გამო ცელი ვერ მოუწვდებოდა და იმისთანასაც, რომელსაც ცელი ვერ შეეროდა. ეს სათივე, რომელიც ჩვენ ვსცადეთ ეს მაშინა, იმისთანა ცუდი რამ იყო სითხითა თუ სიკეთითა, რომ ერთმა კახეთის თავადიმელიმა გ. ანდრონიკაშვილმა სთქვა, ეს სათივე, რომ ვახეთში ეოფილიეოს ხელსაც არავინ ახლებდა სიცადისა და უმარჯობის გამო. ამ გამოც-

დილებს შემდგომ კოლონისტმა ნემენცებმა გუთხვეს რომ იქ დაგვედღა ეს მაშინა იმათთვისაც საშუაოთა, რადგანაც ეს სათივეც იმათი იყო; რაღა კითხი უნდა რომ ვეველა აქ მაჟურებელთაგანი კმაყოფილი დარჩა ამ მაშინისა.

ეს იყო ზირველი გამოცდილება სათიბავი მაშინისა ჩვენს მიწებში. ჩვენ ეს ამიტომ ვაფრთხილებთ მკითხველებსა, რომ ვეველამ იცოდეს დირსება ამ მაშინისა და იქნება ისურვონ ამისი ქონვა. ჩვენ რაც იქ შემოთ აწერილში ვერ ვაფრთხილებთ მკითხველსა; ესელა ვაფრთხილებთ რომ უფრო კარგათ შეიტკოს იმის დირსება და უფრო იცნან თუ როგორი საადილთაა მკესში ამისი შემოდება. რომ ამისი შემოდება ჩვენში დიდი სასარგებლოა ეს გამოცდილებით ვიცანით, მაგრამ სადაც კაცს სასარგებლოა აქვს მხედველობაში მარტო ცარიელი ქონების შემდება იმათ არა დიდა ამასთანვე უნდა რომ ვარდა საჭიროებისა სხვა სასარგებლოც იევეს. ამისგანა უნდა ვიცოდეთ თუ რომელს შემთხვევაში არის კარგი ჩვენში მაშინით თიბვა.

სათიბავი მაშინა მოიგონეს ზირველათ ჩორდილოეთის ამერიკაში. რადგან მუშა ხელი მვირი იყო და სათიბები დიდ ძალი. ამან აფიქრებინა იქაურს ხარხს ამისი მოგონება და კიდევ ამიტომ არის იქ ასრე გახშირებული. ეველა ევროპის სას-

ემოიფოებისაგან ანგლიაში უფრო გახშირებულია ამ მაშინის ხმარება. სუთი წელიწადია რაც ზირველათ ეს მაშინა გამოიცადა და ამ ცოტას ხანში საუკეთესო მესანიურს სამუშაოებში ანგლიაში ათი ათასობით აქეთ დაკეთებული და დასეიღული, რომელიც ისევ ანგლიური ფერმერებისაგან არის ნასეიდი; მაგრამ ანგლიაში სრულებით სხვა მასეში იყო ამისი გახშირების და შემოდებისა. ეს ანგლიაში იმისთანა ქვეყნებშიაც კი შემოიღეს სადაც მუშა ხელი ძალიან იაფია და ეს მაშინა მუშაზედ იაფათ აღარა ვდება. ამისი სარგებლობა სოლოდ ეს არის, რომ დიდს ხანს არა სტანებს მუშაობა. ეს ეველამ იცნა რომ ბელანს უნდა კარგო დასახლება სადაც ითიბება, თორემ გამოიქვლინა ანგლიაში. ანგლიაში რადგან მაქლანს სმიოთა და იითქმის მუდამ ზედარია, ამისგანა ბევრი ხანი არ მოგვრდეთ თიბასთა, ხმარობენ ამ სათიბავს მაშინისა, რომელიც ძალია რჩება მუშაობასა. ამ მაშინის გახშირების მიხეცა იყო ესა ანგლიაში. ამასთანვე ესეც უნდა ვსთქვათ, რომ ეს მაშინა რაცი დროს ამოკლებებს მუშაობისასა სარჯსაც 20-მე უკლებს და მუშასაც უკერს რომ მეტის მერათ ბევრი არ აიღონ სამუშაო.

რუსეთში სათიბავი მაშინა მასაქეთ შემოვიდა, რაც ბატონუმობა გადაჯარდა, რომ შებატონებებს გაჯარება არა ქონ-

დათ მუშა ხელი და ძალიან მადლობელ-
ებიც არიან ამ მაშინისა. ზოგიერთა რუ-
სეთის მებატონეს ათ ათობითა აქვთ ეს
მაშინა.

ჩვენში სხვა და სხვა რიგი ალაგების
გადაძვირე სხვა და სხვა რიგით უნდა უ-
ნდა უფროს ჰატრონმა ამ მაშინის სარ-
გებლობასა. მაგრამ თითონ მხარისა და
უაირათის საჭიროება გამოაჩენს ამასა.
იჭვი არ არის, რომ ბუერს ალაგებში მა-
ლიან შეუსუბუქებს ხარჯისა ამ მაშინის
შემოღება და ამის გამო საქონლის განე-
ნახედვც ექნება კარგი განვლინება. ჩვენ
უნახეთ, რომ იმისთანა უსურსობაში ეს მა-
შინა კიდევ ექვს კაცსა სჯობიან: მარტო
ესეც საკმაო უჩვენებს თუ რამდენით სა-
სარგებლოა ამისი ქოჯა ამ მუშის სიმეი-
რეში, მეტადრე მკის დროსა. ესეც უნდა
გვასსოვდეს, რომ ჩვენში ძალიან ძვირია
იმისთანა მცელავი, რომელიც დღეში ნა-
ხევარ დესეტინას გასთბდეს: ჩვენებურმა
კაცმა სრულებით არ იცის ცელვა და სა-
თიბელათი სთიბაც, რომელიც ერთს დე-
სეტინას უნდება დღეში ექვსი კაცი; მაშა-
სადამე ეს მაშინა თერაპეტი კაცისოდენას
გაკეთებს. ჩვენ ამის ანგარიშს არა ვკი-
სრულობთ, თუ რამდენი ხარჯი მოსდის
სხვა და სხვა ალაგას ჩვენს ქვეყანაში სა-
თიბის ჰატრონსა თიბავებზედა; ამას დიდი
ალაგი მოუედებოდა და ამას კარდა არც

დაწვლილებითა გვაქვს ამის ცნება ჩვენ
ერთიანთ ვიტყვი, რომელსედაც შეუძლი-
ან უკვლამ დაამუართს თავისა სარჯი და
მდგომარება ამხედა და იუიქროს, რა-
მელი ურწევნიან კელით მუშაობა თუ სა-
თიბავი მაშინია. აი ეს ანგარიში უნდა
უნდა ჰქონდეს: 1) მაშინის ფასი ოცდა
სუთი თუმანი ქალაქი მოტანით,--ოცფუ-
თამდინ იწონავს; 2) ათ წლამდინ იმუ-
შავებს ეს მაშინა, მაშასადამე იქ უნდა მე-
ათფი მაშინის ფასი გამოიანგარიშებოდეს
უოველს წელიწადს; 3) მოძლის კასამარ-
თავი ერთი თუმანი წელიწადში; 4) წა-
სასმელათ უნდება დღეში ერთი გირფანქა-
ხის ზეთი; 5) საკუთო ფასი ერთის მე-
შისა და ოთხის ცხენისა, სადაც როგორ-
ცა ღირს. ეს ხარჯი რომ ჩავაგდოთ მა-
შინამ უნდა გასთიბოს სამი დესეტინა; რა-
დგანაც თიბვა თითო თვესა ვრცელდება;
მაშინ ერთი წლის მაშინის ნამუშავართ
უნდა ჩავარდეს ასი დესეტინა. სადაც მე-
შიობა ძვირი არ არის დესეტინაზედ ერ-
თი მანათი მოდის მაშინის ხარჯი. რაც
მეესება ჰავის განვლენასა და მიხეუბნას
რომელიც უთუოთ მოითხოვს მაშინის მე-
მოღებასა; ევ უოველთვის შესამღებელია
ჩვენში. ამ მაშინის ხარგებლობა ჩვენს
მხარეს. ამ შემთხვევაში ანგლისაგან ბეგ-
რით მომეტებული იქნება. ვინ არ იცის
რომ აქუარნი სათიბები მომეტებული ნა-

წილი ვაკეებსედ და ცხელს ალაგებში არის, ხადაც უოველოვის სიშიშია, რომ კაცი არ დასცადოს. რამდენიც მომეტებულის ხანს კაცტანს ამისთანა ალაგებში კაცი, იმდენი უფრო სიშიშირია ამისი დაცდა და აუთმოფობა. ამისგამო, რადგანაც სათიბავს მაშინას უფრო ცოტა მუშა კაცი უნდა, ეს მაშინა ამ შემთხვევაში მკირფასი რამ არის ამისთანა დამცდელს ქვეყნებში.

ბოლოს ამას შევნიშნავთ რომ სათიბავი მაშინა ვაკეებში გარდა ამისა რომ ამოღენა ხალხს მოარჩენს დაცდასა და სხეულებისგან, მუშასაც კაიაფებს, რადგანაც ამისთანა დამცდელს ალაგებში ვერა ბედავს მუშა წასვლასა და ხშირათ შთელი სათიბები რჩება გაუთიბავათ. მაშინ რომდგნაც შვირათ მოსდება, სფლმე შამთარში საქონელს საჭმელი არ აკლდებოდაც.

შუთავრესი სხეულებები რქიანის საქონელისა.

მუცლის ბერვა.

როდესაც საქონელი საჩქაროთა სჭამს მწვანე ბალახსა და შეტადრე თუ ძალიან წელიანი საჭმელიც არის, ამას მუცელში ზოგჯერ გაუცხოვლდება სოლმე დასები

და ამისგამო ბუცელი ებერება. ეს სხეულება ადვილი საცნობია და მაშინვე იცნობს კაცი რამ წაშსაც საქონელს გამოანდება. ამის მოსარჩენი ღონისძიებებები ძალიან ბევრია, მაგრამ თუ დროით არ მიამეულებს წამალი, მაშინ სხეული საქონელი მალე წასდება. ამის მოსარჩენათ მაშინვე ცდილობდენ, რომ ეს დასები ძალს გამოუშვან მუცლიდან. ამისათვის საქონელს ამლევენ ბურღოსა უნდა ჰკურიოს '2 კრუშა წყალი ნასვეარ კოვს ნიშადური სპირტთან და ეს უნდა ჩაასხას აუთმოფოს ხასში ანუ უნდა ჩაასხას ბოთლიკაში კირის წყალი უნდა (ერთ კრუშა წყალუი უნდა 50 გრამი გაქრობელი კირი ჩაუაროს) უნდა ჰირი მოჭკრას მაგრა და დაბჭვდოს და აქთ ასე შენასული მინამ დასჭირდებოდეთ; ეველა მაგვარ აუთმოფოს ჰირუტეეს უნდა ნასვეარ კრუშკა ეს წყალი დაალევინოს კარგია აგრეთვე ფუშრო სის ნადრისა. აგრეთვე ჭხმარობენ ნარეუს ნასვეარ ლოტს ნავთსა ნასვეარ კრუშკა წელით და ასმევენ საქონელსა; აკეთებენ კიდევ მიქსტურას ნასვეარ გირვანქა არაუიდაძ ორი ღოტი ნიშადურის წეთიღამ და ერთი გირვანქა წელით და ამლევენ აუთმოფოს საქონელსა. ან კიდევ ესეცა უნდა მოიხარშოს თამბაქოს ფოთლები კოდიითა და ჭხმარობენ ესტრაქტსა.

ზოგი სმარობენ ელასტიკურს საოენესა
რომელიც არის ერთი მხარედამ ღია და
მეორე მხარედამ არის ლატუნურათ გასე-
რეტილი სუთები (თავი). საოენს უნდა თა-
ვიდამ მიეცეს მუცელში ასე ღია ბოლო
ამისი გადის ჰირილამ, ამ ნახურეტიდამ
გამოდის ღაზები, რაც მუცელში აქვს სა-
ქონელს ჰგეროვილი. ვინიცობაა არც ერ-
თმა ამ ღონიმიებამ არ უშეულა, მაშინ მი-
ანდობენ სოლმე სანდო კაცსა, რომელიც
მარცხენა კვერდის შუა ალაგს უსსნის
წყებებს და ჭერდ შუა თანასწორეთა; ამა-
რაციას აკეოუნებენ «-თ» რომელიც არის
შემდგარი ნახურეტიდამ, რომელიცა არის
შესრული წვეტიანი მართული როდესაც
კაისვრიტება სანანლის მუცელი, მაშინ
ნახურეტიდამ უნდა გამოიღოს მართული,
და მაშინ ეს ღაზები გამოიღან ამ ნახე-
ტიდამ ვერუთვე მიმლეება, რომ დანა მუ-
ცეს საქონელს ფერდში და მერე ეს ნა-
ხურეტი მუდროს გაჭრილში. მაგრამ ეს
ღონისმიება თუ არ ძალიან გაჭირვებაში
არ უნდა იხმაროს და მაშინაც ძალიან
სიფრთხილე მართებს; თუ მარჯვე მცოდნე
არ არის ამ საქმისა, საქონელს წახსდენს.

სიუბზე.

თუ საქონელი ეაბნათ არის; უნდა თი-

თებზედ ბრჩხილები გაიჭრა, წაისვა ერბო
და უენ ტანში შეუო და გამოიღო გა-
მხარი ფელინი; მასუკან უნდა ოენა გა-
უკეთდეს 120 გრამი ძლანურების მარი-
ლიდამ და ოცდაათი გრამი კვარჯილიდამ
რომელიც უნდა ჩანსხან ქატოს ჩანაძში
საქონელი უნდა თბილათ ჰქვეანდეთ და
დიეტით უნდა ეჭირთ.

ფალართობა.

თუ სსქონელი, ბალახზედ რომ ჰირვე-
ლად, გადის. მუცელში ძალიან ფარალათ-
დება, მაშინ უნდა დღეში თხუთმეტსთ-
მეტი გრამი ჰარაშიკი აძლიოს.

საჭმლის დროსა. ვერუთვე დაროპილი
სორნალიც აძეებს.

ეულჭერა.

თუ საქონელს საჭმელი ეულზედ და-
აღბა უნდა ჩაწმინდოს კუჭის შუქვი სე-
რეტილითა (რომელიც იხმარება მუცლის
ბერეაზედაც) « » თავსედ უნდა ჰქო-
დეს დახვეული მკვარი ერბო წახსული.